

Slikarske tehnike u dječjem vrtiću

Kostelac, Klara

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:010126>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-27**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

KLARA KOSTELAC
ZAVRŠNI RAD

SLIKARSKE TEHNIKE U DJEČJEM
VRTIĆU

Čakovec, srpanj 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
(Čakovec)

ZAVRŠNI RAD

Ime i prezime pristupnika: Klara Kostelac

TEMA ZAVRŠNOG RADA: Slikarske tehnike u dječjem
vrtiću

MENTOR: red.prof.mr.art. Ljubomir Levačić

SUMENTOR: Andrija Večenaj, predavač

Čakovec, srpanj 2020.

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
SUMMARY	2
1. UVOD	3
2. LIKOVNE TEHNIKE	4
2.1. MOKRE SLIKARSKE TEHNIKE	4
2.1.1. AKVAREL.....	4
2.1.2. GVAŠ.....	6
2.1.3. TEMPERA	7
2.1.4. ULJE	8
2.1.5. FRESKA	9
2.1.6. AKRILIK	10
3. PROVEDENE AKTIVNOSTI U VRTIĆU.....	11
3.1. TEMPERA	11
3.2. AKVAREL.....	18
4. ZAKLJUČAK.....	24
LITERATURA.....	25
BIOGRAFIJA	27
IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA	28

SAŽETAK

Likovni jezik ili likovni izraz djece dana je i urođena sposobnost izražavanja-komuniciranja i oblikovanja. Ta sposobnost se razvija iz prirodnih potencijala dječjeg bića, u vidu spontane interakcije unutrašnjeg svijeta djeteta i njegove vanjske okoline. Kako bi se dijete spontano izrazilo i prenijelo svoju maštu na papir potrebno mu je sredstvo izražavanja. U likovnom zadatku koji sam radila sa djecom sredstvo izražavanja je boja. Ona je osnovno izražajno sredstvo slikarstva. Dijete se izražava bojom kroz razne tehnike. U ovom završnom radu osvrnuti ćemo se na sve slikarske tehnike, a poseban naglasak stavljen je na akvarel i temperu.

Za navedene slikarske tehnike provedene su dvije aktivnosti sa starijom dobnom skupinom u dječjem vrtiću Ciciban u Otočcu. U prvoj aktivnosti korištena je tehnika tempere. Tema je bila : Dijelovi grada Otočca. Djeca su slikala uz primjere fotografija, ali im je također dana sloboda da percipiraju po sjećanju neke detalje i uklope u sliku. Druga aktivnost je bila sa akvarelom, te su djeca slikala svoje zamišljene čizmice za Svetog Nikolu. U toj aktivnosti su mogli probuditi maštu te im je uvelike tu boja pobudila igru i radoznalost.

Cilj ovoga završnog rada je prikazati kako su djeca doživjela slikanje sa dvije različite tehnike te jesu li tehnike bile pogodne za teme, odnosno je li tehnika utjecala na temu. Iako su te tehnike najčešće u vrtiću tj. najviše se koriste, djeca ih svaki put drugačije dožive jer novom motivacijom, dolaze i nove ideje.

Ključne riječi: slikarstvo, dijete, slikarske tehnike, boja

SUMMARY

The language of the art or the artistic expression of children is a given and innate expression ability - to communicate and shape. This ability develops from the natural potentials of the child's being, in terms of a spontaneous interaction of the inner world of the child and its external environment. In order for the child to express itself spontaneously and transfer its imagination to paper, it needs a means of expression. In the art task that I worked on with children, the means of expression was colour. It is the basic means of expression in painting. The child expresses itself with colour through various techniques. This final thesis shall address all painting techniques with a particular emphasis on water-colour and tempera.

Two activities have been carried out for the mentioned painting techniques with an older age group in the Ciciban kindergarten in Otočac. The tempera technique was used in the first activity. The topic was: the parts of the City of Otočac. The children painted with examples of photographs but were also given the freedom to perceive some details by memory and insert them into the painting. The other activity was with water-colour and the children painted their imaginary little boots for Saint Nicholas Day. This activity made it possible to inspire their imagination and the colour greatly roused their playfulness and curiosity.

The goal of this final thesis is to show how the children experienced painting with two different techniques and whether those techniques were suitable for the topics, i.e. whether the technique influenced the topic. Even though those techniques are the most common ones in kindergarten, i.e. most used, the children experience them differently each time because with new motivation come new ideas.

Keywords: painting, child, painting techniques, colour

1. UVOD

Prema D. Belamarić (1987) dijete putem svojstava i značenja oblika iskazuje sadržaje kojima se bavi njihova svijest, a koji nam inače nisu dostupni. U izražavanju sadržaja djeci pomaže likovni element- boja, koja kako je već ranije spomenuto daje osobni pečat djeteta. Iako je sposobnost likovnog stvaranja i izražavanja urođena svoj djeci odnosno svim ljudima, ona je moguća i javlja se samo kao rezultat individualnoga likovnog rada koji individualna viđenja, poimanja i ideje te pronalaženje i stvaranje vlastitih oblika kojima će ta viđenja, poimanja i ideje izraziti. Kao što kaže pjesnik Miroslav Krleža: *„Djeca su čarobnjaci mirisa, boja i zvuka i nitko nije veći majstor u otkrivanju tih titravih tajni od djece. Djeca su genijalna u oduhovljavanju pojava. Radosti jedne poslijepodnevnog rasvjete, muzikalnu ljepotu mjesečine pod krošnjama kestenova, noćnu vožnju u vlaku ne može doživjeti svečanije od djeteta – nitko. U neoskrnutom još osjećaju prostora, u šarenilu boja i mirisa, djeca stoje pred događajima naivno i to prvotno gledanje jest najvrednije, jer je neposredno razotkrivanje zastora nad scenom, koja se trajno objavljuje čovjeku kao tajna vlastitog života “*. Prema tome, likovne stvaralačke sposobnosti razvijaju se ili oslabljuju onoliko koliko je pojedinom djetetu dato ili uskraćeno pravo njegove individualnosti.

Grgurić i Jakubin (1996) u svojoj knjizi navode da djeca likovno izražavanje počinju spontano, tjerana nekom unutarnjom potrebom i pobudom, a na način tipičan za svu djecu svijeta. Djetetova je sposobnost likovnog izražavanja urođena, ona je osnovom razvitka vizualnog, a poslije i likovnog mišljena. Dijete se likovno izražava kako bi prikazalo ono što ga zanima i uzbuđuje. S druge strane oduševljava ga materijal s kojim radi i sam proces rada te neposredna percepcija i pokreti. Za dijete su bitni doživljaj i akcija. Osnovna potreba djeteta tijekom razvoja njegove likovnosti jest da neprestano mijenja sadržaj rada što proizlazi iz želje za aktivnim spoznavanjem i izražavanjem doživljenog. Ukoliko je dijete spriječeno da otkriva ljepotu, da se likovno izrazi i manipulira materijalima iz svoje okoline, ono će postati nezadovoljno i to će ga pratiti cijeli život. Svi dječji likovni produkti ne sadrže likovnu-estetičku i originalnu vrijednost, ali ipak većina njih ima izvoran, neometen dječji likovni izraz i likovno kreacijsko obilježje.

2. LIKOVNE TEHNIKE

M. Jakubin (1990) navodi da pod pojmom likovne tehnike podrazumijevamo materijale kojima se oblikuje način upotrebe i oblikovanja materijala. Likovne tehnike se mogu prema području rada podijeliti na tehnike plošnog dvodimenzionalnog oblikovanja i tehnike prostorno-plastičnog oblikovanja. Tehnike plošnog oblikovanja dijele se na : crtaće, slikarske i grafičke tehnike. U ovom radu bavimo se slikarskim tehnikama. Autor Jakubin također navodi da se slikarske tehnike dijele na suhe i mokre. Suhe su: pastel, kolaž, mozaik, virtaž i tapiserija, a mokre su: akvarel, gvaš, tempera, ulje i freska. U radu je provedena aktivnost sa mokrim slikarskim tehnikama i to sa akvarelom i temperom. Kod slikarstva je vrlo bitna boja. Boja je osnovni element slikanja. Ona se na podlogu nanosi izravno u obliku mrlja, poteza ili većih obojenih površina. Način nanošenja boje na podlogu daje specifičan likovni karakter slici i osobni pečat autora.

2.1. MOKRE SLIKARSKE TEHNIKE

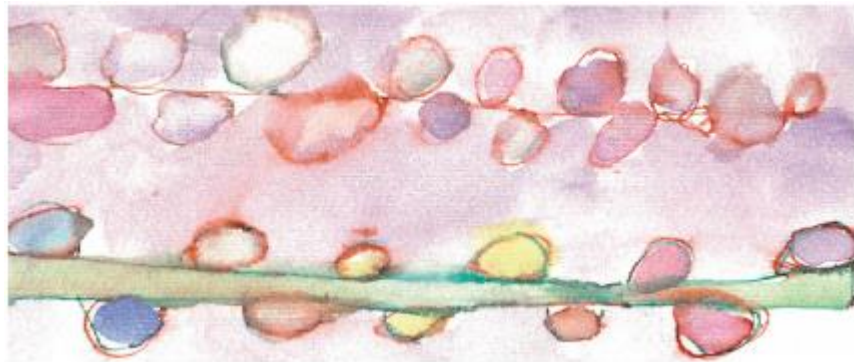
2.1.1. AKVAREL

Riječ akvarel latinskog je podrijetla i dolazi od riječi *aqua* što znači voda. Od te riječi Talijani su stvorili riječ *aquarello*, što bi u prijevodu značilo vodena boja. Autor M. Jakubin (1990) navodi da se vodene boje prodaju kao fini mljeveni pigmenti pomiješani sa vezivom te su u krutom stanju i nalaze se u manjim posudicama. Takve boje se otapaju ili razrjeđuju vodom te nanose mekanim kistovima na grubi hrapavi papir. U tehnici akvarela ne koristimo bijelu boju kako bi razrijedili ostale boje, već se svjetliji odnosno tamniji tonovi dobivaju većim ili manjim razrjeđivanjem boje, odnosno dodavanjem više ili manje vode. Ako želimo na slici imati neke dijelove bijele, tada ostavljamo taj dio papira neoslikan. Akvarelne boje su prozirne i prozračne, te se tom prozračnošću i slikanjem boje preko boje mogu dobiti tonovi izvanredne profinjenosti, lakoće i nježnosti. Postoje dva načina rada akvarelnim bojama: slikanje na suhoj i slikanje na mokroj podlozi.

Na suhoj podlozi slikamo tako da razrijeđenu boju nanosimo na suhu podlogu. Kada se boja koju smo postavili na podlogu osušila na nju možemo

ponovno slikati, možemo nekoliko puta ponavljati nanošenje boje na boju, ali se prethodno nanošene mora osušiti.

Za slikanje na mokroj podlozi potrebno je papir prethodno namočiti krpicom, spužvicom, kistom ili prstima. Papir je dobro navlažiti sa obje strane kako ne bi došlo do savijanja papira. On ne smije biti ni premokar niti previše suh. Na takvom papiru slikamo mekanim kistom, a boje koje ostaju stvaraju mrlje i oblike mekanih razlivenih kontura.

Sl.br.1. Dječji likovni rad, akvarel

2.1.2. GVAŠ

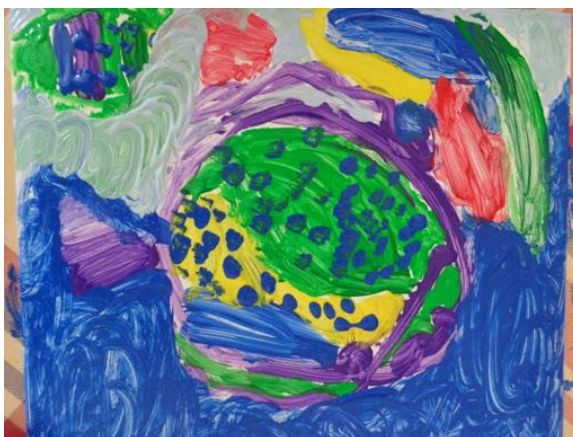
Riječ gvaš je francuskog podrijetla i znači gust. M. Jakubin(1990) navodi da je gvaš tehnika slikanja vodenim bojama s kojima se miješa bijela boja. Pigmenti boje povezani su smolastim ljepilom otopljenim u vodi koja ih veže i za podlogu na kojoj se slika. Za razliku od prozirnog akvarela gvaš je gust i neproziran, on pokriva slikarsku podlogu. Bijeli dijelovi slike slikaju se bijelom bojom, ne ostavlja se bjelina papira. Gvaš je vrlo stara slikarska tehnika, a upotrebljava se u likovnoj umjetnosti najčešće kod oslikavanja knjiga odnosno pri slikanju iluminacija. Gvaš je sličan temperi. Dodavanjem bijele boje akvarelnim bojama postižu se fine bezbrojne tonske kvalitete. Boja je zasićenija od akvarela i intenzivnija. Kako je gvaš gušći namaz zahtijeva čvršći kist za razliku od akvarela, a podloga na kojoj se slika može biti sitnije zrnata od akvarelne.

Sl.br.2. Joseph Lycett, Prebivalište Johna Macaruna u blizini Parramatta

2.1.3. TEMPERA

Riječ tempera dolazi od srednjovjekovne latinske riječi *temperare*, što znači miješati. Prema M. Jakubin (1990) označava slikarsku tehniku u kojoj boja nastaje miješanjem boje u prahu s otopinom ljepila i vezivnog sredstva žumanjka ili bjelanjka jajeta, gumiarabike, mliječi smokve, octa, itd. tako dobivena boja je gusta te se pri upotrebi još razrjeđuje vodom, ali kada se na podlozi osuši postaje u vodi neotopiva. To je star recept po kojem se tempera izrađivala, a danas se koriste već pripremljene pastuozne boje u tubama. Temperom se može slikati po raznim podlogama kao što su drvo, papir, staklo, platno. Po završetku rada slikari su sliku premazivali tankim slojem firnisa ili ulja radi zaštite i sjaja, jer je inače tempera suha tehnika bez sjaja. Temperom se ne smije slikati u debelim namazima jer se tada ljušti i puca. Zbog svoje neprozirnosti i pokrivajućeg svojstva može se slikati sloj na sloj, čime se prethodno naslikano prema želji može prekriti. Stoga je manje osjetljiva od akvarela te se njome lakše slika nego akvarelom. Temperom se mogu jednolično obojiti veće plohe, stoga je pogodna za dekorativno oblikovanje i oblikovanje u području primijenjene umjetnosti, kao što je izrada idejnih rješenja opreme knjiga, ambalaže, scenografskih rješenja, plakata itd. Kada želimo dobiti boju miješanjem dviju boja te njome naslikati čistu, jednolično obojenu površinu, te dvije boje moramo jako dobro izmiješati, inače će nam željena površina biti mrljasta, a ne čista i jednolična kakvu smo željeli. Temperom slikamo na tvrđem, glatkom ili nešto hrapavijem papiru, ovisno kakav karakter oslikane površine želimo postići. Temperom se osim dekorativnog plošnog slikanja vrlo lijepo postiže modelacija i modulacija oblika.

Sl.br.3. Dječji likovni rad, tempera

2.1.4. ULJE

Kako autor M. Jakubin navodi uljena boja nastaje kada se pigment boje pomiješa s makovim, orahovim ili lanenim uljem i određenom količinom sušila. U odnosu na ostale boj, uljene boje daju zbog masnoće sjaj i osjećaj vlažnog tona i kada se osuše. Karakter oslikane površine mijenja se s obzirom na različito priređenu slikarsku podlogu, njezinu strukturu, teksturu i podrijetlo. Uljene se boje mogu na slikarsku podlogu nanositi u tankom i debelom sloju. Boja se može slikarskim uljem razrijediti, čime se postiže proziran karakter. Kad se nanosi u debljim slojevima, postiže se pastuozni, hrapavi ili reljefni karakter površine. Boja se na podlogu nanosi kistovima različitog karaktera (tvrđih, oštrijih ili mekanijih dlaka), daščicama, slikarskim lopaticama, krpicama, spužvicama i slično. Boje položene jedna na drugu međusobno se ne upijaju, a opet se dadu međusobno lagano miješati. Zbog postizanja različitih slikarskih karaktera uljanu tehniku mnogi nazivaju ujedinjenjem ostalih slikarskih tehnika. Ona je po svojoj blistavosti, otvorenosti, zasićenosti i ostalim već spomenutim karakteristikama specifičnog likovnog karaktera.

Sl.br.4. Roelandt Savery, Dodo

2.1.5. FRESKA

Naziv freska dolazi od talijanske riječi *fresco* što znači svježe. U tehnici freske radi se o slikanju na svježoj vapnenoj žbuci. Najprije se zid prekrije žbukom od sitnog mramornog pijeska i vapna do je žbuka još mokra, na njoj se slika freskalnim bojama koje se sastoje od pigmenta u prahu pomiješanog sa vapnenom vodom. Boja se suši istovremeno sa žbukom te se tako čvrsto povezuje s njom. Freskalne boje se mogu nanositi i na suhu žbuku. Slikanje na suhoj žbuci naziva se *al secco* što znači suha tehnika. Fresko slikanje zahtijeva brzinu, odlučnost, sigurnost i jasnoću izvedbe, jer se pogreška može ispraviti samo tako da se skine čitav sloj žbuke i nanese novi. Freska traži pojednostavljeno prikazivanje, slikanje velikim plohamama bez mnogo detalja, s točno određenim obrisima, čistih i jednostavnih oblika. Da bi se freska nepogrešno mogla naslikati, slikar najprije izradi nacrt koji se zove karton, prema kojem će izvoditi svoje djelo.

Sl.br.5. Freska

2.1.6. AKRILIK

Iako je akrilik je postao izraz za bilo koje sintetičko slikarsko sredstvo izražavanja, to je specifična vrsta umjetnog polimera koja je postala standard u komercijalnoj industriji boja te su u širokoj uporabi od sredine 20.stoljeća. Većina sintetičkih boja u suvremenoj umjetnosti temelji se na akrilnim emulzijama. Akrili su termoplastični, imaju veliku optičku jasnoću i odličnu stabilnost svjetla, dobro prianjanje i elastičnost te su otporni na ultraljubičasto i kemijsko propadanje. Akril je po prirodi gust i mastan te može kliziti po papiru velikim potezima, a istovremeno omogućuje djelomično miješanje boja za mramorni izgled. Jedna od prednosti rada sa akrilom je ta što se brzo suši i ne puca. Akril se može nanositi na mnogo različitih načina: kistovima, lopaticama ili spužvicom. Prirodna neprozirnost akrila osigurava njegovu primjenu na gotovo svim površinama poput papira, tekstila, betona, vune, plastike, stakla itd. Akril se može razrijediti vodom te se tako dobivaju novi načini za slikanje.

Sl.br.6. Nikolai Kopeikin, Domovina

3. PROVEDENE AKTIVNOSTI U VRTIĆU

3.1. TEMPERA

Okvirna tema aktivnosti sa temperama bila je : Grad Otočac u mjesecu studenom. Aktivnost se održala 15.11.2019. u predškolskoj skupini Malci. U aktivnosti je sudjelovalo dvadesetero djece. U dogovoru sa odgojiteljicama odlučilo se da će papir na kojem će djeca slikati biti u obliku puzzle i na kraju će se sve slike moći složiti u jednu cjelinu te će djeci biti zanimljivije. Motiv i poticaj za rad su bile fotografije grada, ali najviše dio parka gdje su oni bili i moći će dodati nešto prema sjećanju. Od materijala koji su bili potrebni za aktivnost je papir u obliku puzzle, tempere, kistovi, posudica s vodom te fotografije kao primjer.

Cilj i zadatak aktivnosti je da se djeca uz pomoć fotografija prisjete mjesta na kojem su bili i predoče ga na papir, ali papir nije klasičnog oblika pa prilikom slikanja moraju pomno planirati gdje će što naslikati. Također naučiti će koje su boje jeseni. Prilikom motivacije koristiti će se pojmovi: grad, studeni, park, ulica, drvo, jesen, boje. U motivaciji će se primijeniti metoda razgovora, a djecu će se poticati po zamišljanju i sjećanju. Po završetku motivacije svako dijete će odjenuti kutu, dobiti papir i kist te sjesti na svoje mjesto, gdje će imati ponuđene razne fotografije koje može uzeti da se prisjeti grada.

Sl.br.7. Motivacija

Prvi dio motivacije započinjem razgovorom o godišnjim dobima. Razgovaramo koje je trenutno godišnje doba te koje su boje dominantne trenutno. Razgovaramo koji je sada mjesec i što je karakteristično za studeni i zašto se tako zove. Postavljam djeci razna poticajna pitanja kako bi sami došli do odgovora. U drugom dijelu motivacije pokazujem fotografije grada te razgovaramo znaju li gdje je to i koji je to grad, jesu li ikada prolazili tuda te što su sve zapazili. Motivaciju zaključujem pokazivanjem papira u obliku puzzle i predstavljam im izazov da naslikaju neki dio grada o kojem smo razgovarali na papir te da se potrudu kako i kada se slike osuše sve spojili u cjelinu.

Sl.br.8. Fotografije grada

DJECA STVARAJU

Sl.br.9. Slikanje

Sl.br.10. Šimun (7 godina) : „Čerišnja na sred parka.“

Sl.br.11. Leona (6 godina) „Park i crkva.“

Sl.br.12. Erblin (6,5 godina): „Crveno su tajna vrata za u park.“

Sl.br.13. Martina (6 godina) : „U parku je vjetrovito i lišće leti sa grana.“

ANALIZA PROVEDENE AKTIVNOSTI

Smatram da su djeca uspješno izvršila aktivnost te da im je jako bilo zanimljivo i interesantno. Iako je papir u obliku puzzle bio izazov, zapravo im je to bila velika zanimacija jer su željeli krajnji produkt njihove slike tj. kako će sve na kraju izgledati. Prilikom motivacije djeca su jako surađivala i komunicirala i jedva su čekala da kažu odgovor, a na kraju nisu mogli dočekati da krenu na rad. U radu sa temperom vrlo brzo su se snašli, no to je bilo za očekivati jer im to nije strana tehnika. Brinulo me je hoće li im fotografije grada predstavljati izazov zbog puno detalja, no to se dogodilo samo kod jednog djeteta koje je reklo da mu je jako teško, ali sam ga poticala i davala mu jednostavna rješenja kako da krene, te je i ono uspješno izvršilo aktivnost. Iz ove teme moguće su nove teme koje bi se nadovezivale, te novi interesi. S djecom bi se moglo prošetati tim mjestima u proljeće, ljeto i zimu, te ponoviti aktivnost, možda i sa drugim tehnikama. Tada bi se dobila slika grada, tj. dijelova grada u svim godišnjim dobima.

Skupina Malci su predškolci, no ipak nisu svi u istoj razvojnoj fazi likovnog izražavanja. Na slici br.9. vidljivo je da je dijete u fazi izražavanja složenim simbolima jer krošnju drveta slika kao jednoličnu masu, bez grananja grana i lišća te je vidljiva linija tla. Djevojčica koja je naslikala sliku br.10 je u fazi intelektualnog realizma jer je naglasila pogled sa strane, drvo se nalazi ispred crkve te je umanjila žutu kućicu od tobogana kako bi prikazala koliko je malena u usporedbi sa crkvom, što je i u realnom pogledu tako. Na stablima je dočarala boje jeseni i grane što je specifično za navedenu fazu razvoja. Na slici br.11 ponovno je faza izražavanja složenim simbolima. Dijete iako je dobilo fotografiju na kojoj su predmeti sa strane, ono ih je nacrtalo ptičjom perspektivom, odnosno odozgo. Stepenice kod tobogana se prevaljuju u ravninu papira. Slika br.12 je između faze izražavanja složenim simbolima i faze intelektualnog realizma jer se prati linija tla, ali je prikazan pravilan pogled sa strane.

Sl.br.14. Spoj puzzli

3.2. AKVAREL

Aktivnost sa vodenim bojama održala se 22.11.2019. u predškolskoj skupini Malci, a na aktivnosti je sudjelovalo osamnaestero djece. Na aktivnosti je tema bila: Čizmice za Sv. Nikolu pošto se bližio dan Sv. Nikole. Motiv i poticaj za rad je bila pjesmica Sveti Niko, a kasnije fotografije raznih čizmica. Za rad su bile potrebne vodene boje, mekani kistovi, posudica sa vodom i papiri.

Cilj i zadatak aktivnosti je probuditi maštu djece da oslikaju svoju savršenu čizmicu i da pri tome imaju potpunu slobodu. Prilikom motivacije koristiti će se pojmovi poput: čizmica, boje, šareno, Sv.Nikola, pokloni. Način rada, tj poticanja biti će po zamišljanju, a oblik rada bit će individualni. U motivaciji će se koristiti metoda razgovora. Kada završimo sa motivacijom krećemo svi zajedno zaštititi stolove i odjenuti kute te krenuti na rad.

U prvom dijelu motivacije razgovaramo koji dan se uskoro bliži. Kada zaključimo da je to dan Sv. Nikole razgovaramo što je specifično za taj dan te što oni rade na taj dan, odnosno večer prije. Zatim u drugo dijelu pjevamo pjesmicu Sveti Niko i razgovaramo o pjesmici, npr. da bi Sv. Nikola došao moraju ostaviti čizmice i biti dobri, inače dolazi Krampus. U završnom dijelu motivacije pokazujem fotografije nekih šarenih čizmica i komentiramo zajedno boje na tih fotografijama, te krećemo na rad.

MATERIJALI ZA MOTIVACIJU:

Sveti Niko svijetom hoda, traži djecu svoju,

jer za svako dobro dijete ima stvarcu koju.

Tra-la-la-la, tra-la-la, doć' će sveti Nikola,

Tra-la-la-la, tra-la-la, doć' će sveti Nikola.

I pred našom stat će kućom jer smo dobri bili

pa smo dragom svetom Niki danas vrlo mili.

Tra-la-la-la

Pročitao je naše želje, sva pisma otvara,
sve će naše cipelice biti pune dara.

Tra-la-la-la

A gdje djeca dobra nisu, tu se šibe laća,
tamo ide crni Krampus, šiba im je plaća.

Tra-la-la-la.

Sl.br.15. Primjeri čizmica

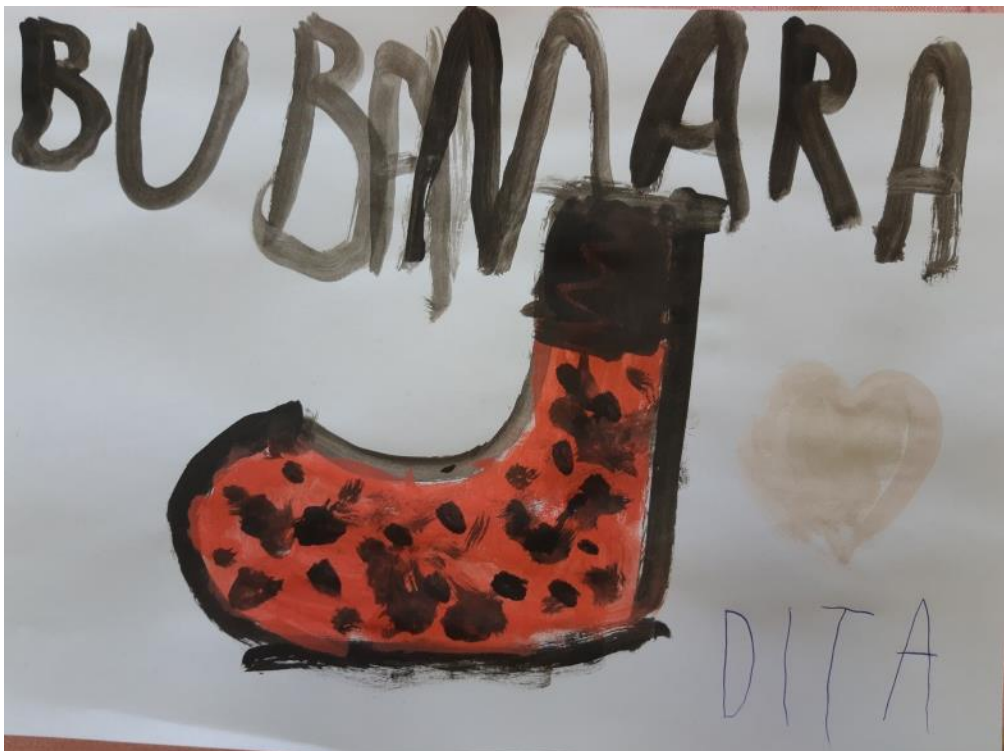
DJECA STVARAJU

Sl.br.16. Aktivnost s akvarelom

Sl.br.17. Leona (6 godina) : „Čizma zvjezdica. Bubamara je došla vidjeti što će Sv. Nikola donesti.“

Sl.br.18. Dita (6,5 godina): „Čizma bubamara.“

Sl.br.19. Ante (6 godina): „Morska buca. Najdraža mi je boja plava.“

Sl.br.20. Šimun (7 godina): „Čizma Šimun, Luce i Grga. Bratići i sestre čizme.“

ANALIZA PROVEDENE AKTIVNOSTI

Aktivnost sa akvarelom provedena je uspješno. Uspješno je izvršena jer prije svega to je likovna tehnika koja je poznata djeci. Zamjerka aktivnosti što je trajala vrlo kratko, tj. djeca su veoma brzo naslikala, pa ih motivirala da naslikaju neke detalje koji će njihovu čizmicu činiti posebnom. Na kreativnost je utjecalo što djeca sjede jedna kraj drugih, pa su kopirala neke dijelove na slikama. To je vidljivo na slikama br.15 i 16, gdje se pojavljuje motiv bubamare. Neka djeca su slikala cijelu priču na papiru, npr. slika broj 18 na kojoj je obitelj čizmica. U radu na ovu tematiku nije bilo izazova za djecu i poteškoća jer je tema bila lakša i mogli su slikati što god su htjeli i o čemu su maštali te također koristiti veći spektar boja. Prilikom motivacije imali smo suradnički odnos. Način rada u aktivnosti je bio po zamišljanju i izmišljanju. Odgojni zadatak je da djeca u radu razvijaju inicijativnost, upornost i samostalnost. Na ovu temu bi se moglo nastaviti da djeca slikaju poklone od Sv. Nikole ili Sv. Nikolu i Krampusa te da ostanu na tehnici akvarela, ali da probaju na mokroj podlozi te kada se osuši da probaju na istoj slici dodati nešto. Mislim da bi se to djeci svidjelo i bilo jako zanimljivo.

Sva djeca iz skupine su u fazi izražavanja primarnim simbolima jer su imenovala svoje crteže, a kako Grgurić i Jakubin (1996) navode u svojoj knjizi da djeca u toj fazi uočavaju slučajnu sličnost svojih crta s predmetom, te počinju davati imena crtežima koje nacrtaju, odnosno naslikaju u ovom slučaju. Pri razgovoru sa djecom o slikanju svojih crteža uočila sam u kojoj razvojnoj fazi bi mogla biti, možda i u fazi intelektualnog realizma. Djevojčica koja je naslikala sl.br.16 na moje pitanje zašto je poklon sa strane i kojim redoslijedom je slagala zvjezdice po čizmi mi je dogovorila: „Poklon je prevelik da bi stao u čizmu, pa ga je Sv.Nikola stavio na čizmu. Zvijezde su malo velike,malo male jer su takve i na mojim čizmama.“. Zaključeno je da je u fazi složenih simbola,ali malo upada i u fazu intelektualnog realizma te to i pokazuje njen likovni izraz. Njen likovni izraz se temelji na njenom iskustvu, a to iskustvo je da ona ima takve čizmice, no to iskustvo je još uvijek nepotpuno što je karakteristično za fazu izražavanja primarnim simbolima. Djevojčica linije povlači odlučno i obris premeta odnosno čizme nije nastao iz više linija što je karakteristično za fazu intelektualnog realizma.

4. ZAKLJUČAK

U provođenju likovnih aktivnosti sa djecom ne smije biti pravila, zakona i kritika jer to dovodi do manjka kreativnosti i djecu tako ne motiviramo za rad nego ona gube interes i dobe manjak samopouzdanja, a rezultat toga je onda odbijanje likovnih aktivnosti i strah od neuspjeha. Danas su likovne aktivnosti zastupljene u vrtićima te se sa djecom aktivno radi, no trebale bi se uvijek isprobavati nove tehnike ili kombinirati tehnike. Pozicija likovnosti je velika i smatram da od svih aktivnosti likovna je najučestalija i najviše se provodi, ali da se malo isprobavaju nove tehnike. Akvarel i tempera se najviše koriste što se može i vidjeti pri nekoj takvoj aktivnosti jer djeca odlično barataju tim tehnikama i znaju držati kistove. Svakome djetetu se treba pružiti mogućnost da sudjeluje u likovnim aktivnostima, ali ne samo zbog toga da nauči razne tehnike nego da iskaže svoje misli, probudi maštu. Također potrebno je nenametljivo ukazivati djetetu sve mogućnosti koje tehnika pruža, te dijete poticati da možda i samo dođe do tih mogućnosti i istražuje. Likovna aktivnost od djece traži usmjeravanje pažnje i fokusiranje neko vrijeme na rad, što kasnije rezultira strpljivošću i većom koncentracijom u drugim aktivnostima. Likovne aktivnosti djeluju smirujuće na organizam i na lučenje hormona srećem što utječe na kvalitetnije življenje.

Smatram da se djeci više svidjela tema čizmica jer su mogli biti slobodniji i nisu se morala držati nekih pravila kao kod teme grada gdje su morali paziti na raspored elemenata u parku. Kako sam već prije navela obje tehnike su im poznate, no tema grada im je bila nova i zahtjevnija zbog količine detalja, te zbog oblika papira. Da sam zamijenila teme i tehnike mislim da bi aktivnosti bile uspješnije. Da su temu grada slikali sa akvarelom, možda bi djeca bila preciznija. Također mogli smo aktivnost produžiti na dva dana, pa da prvi dan slikaju pozadinu, te kada se akvarel osuši, slikaju detalje, što bi ispalo vrlo efektno zbog prozirnosti boje kod akvarela. Slikanje čizmica temperom bi bilo uspješnije u pogledu izražajnosti boja i jednostavnije povlačenje linija tvrdim kistovima koji se koriste kod tempere.

LITERATURA

Belamarić D. (1987). *Dijete i oblik*. Zagreb. Školska knjiga.

Balić- Šimrak A. (2010.) *Predškolsko dijete i likovna umjetnost: Dijete, vrtić, obitelj*. Vol. 16-17. Broj 62-63, (str. 1-7.). Zagreb: Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu.

Grgurić N., Jakubin M. (1996). *Vizualno-likovni odgoj i obrazovanje*. Zagreb. Educa.

Jakubin M. (1990). *Osnove likovnog jezika i likovne tehnike: Priručnik za likovnu kulturu*. Zagreb. Institut za pedagoška istraživanja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Višnjic Jevtic A., Vekic- Kljajic V., Uvodic K., Tomljanovic E., *Slikarske tehnike: Dijete, vrtić, obitelj*. Vol. 16-17. Broj 62-63, (str. 1-4.). Zagreb: Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu.

Google arts& Culture <https://artsandculture.google.com/entity/acrylic-paint/m011lx> (24.6.2020.)

Daler Rowney <https://www.daler-rowney.com/art-materials/acrylic-paint/> (24.6.2020.)

SLIKE

Sl.br.1. Dječji likovni rad, akvarel. <https://hrcak.srce.hr/124739>

Sl.br.2. Joseph Lycett, Prebivalište Johna Macaruna u blizini Parramatta https://artsandculture.google.com/asset/residence-of-john-macarthur-esq-near-parramatta-n-s-w-joseph-lycett/_AFMihH2Sq5x_w

Sl.br.3. Dječji likovni rad, tempera <http://vrtici.karmelbsi.hr/>

Sl.br.4. Roelandt Savery, Dodo <https://artuk.org/discover/artworks/dodo-221358/search/keyword:oil-on-canvas/page/2>

Sl.br.5. Freska <http://www.hrvatski-fokus.hr/index.php/religija/25706-hrvatska-svjetla-i-tame>

Sl.br.6. Nikolai Kopeikin, Domovina

https://artsandculture.google.com/asset/motherland-kopeikin-nicolay/1AHMNtnBzJI4_Q

Sl.br.7. Motivacija (osobna arhiva)

Sl.br.8. Fotografije grada (osobna arhiva)

Sl.br.9. Slikanje (osobna arhiva)

Sl.br.10 Šimun (7 godina) „Čerišnja na sred parka.“ (osobna arhiva).

Sl.br.11. Leona (6 godina) „Park i crkva.“ (osobna arhiva)

Sl.br.12. Erblin (6,5 godina) „Crveno su tajna vrata za u park.“ (osobna arhiva))

Sl.br.13. Martina (6 godina) „U parku je vjetrovito i lišće leti sa grana“ (osobna arhiva)

Sl.br.14. Spoj puzzli (osobna arhiva)

Sl.br.15. Primjeri čizmica <https://www.pinterest.com/>

Sl.br.16. Aktivnosti s akvarelom (osobna arhiva)

Sl.br.17. Leona (6 godina) „Čizma zvjezdica. Bubamara je došla vidjeti što će Sv. Nikola donesti.“ (osobna arhiva)

Sl.br.18. Dita (6,5 godina) „Čizma bubamara.“ (osobna arhiva)

Sl.br.19. Ante (6 godina) „Morska buca. Najdraža mi je boja plava.“ (osobna arhiva)

Sl.br.20. Šimun (7 godina) „Čizma Šimun, Luce i Grga. Bratići i sestre čizme.“ (osobna arhiva)

BIOGRAFIJA

Moje ime je Klara Kostelac. Rođena sam 23. travnja 1999. godine u Gospiću. Živim u Otočcu u Ličko-senjskoj županiji. Pohađala sam Osnovnu školu Zrinskih i Frankopana Otočac. U osnovnoškolskom obrazovanju razvijam interese prema likovnoj umjetnosti i sportu, te se upisujem na dodatnu nastavu iz tih područja. Završila sam opću gimnaziju u Srednjoj školi Otočac. U srednjoj školi sam nastavila sa sportom, stoga sada igram košarku u Drugoj hrvatskoj ligi. Nakon srednje škole svoje obrazovanje nastavljam na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu, odsjek u Čakovcu. Nakon završetka trogodišnjeg studija svoje obrazovanje planiram nastaviti na diplomskom studiju Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu.

Email: klara.kostelac99@gmail.com

IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA

Izjavljujem da sam ovaj završni rad pod naslovom *Slikarske tehnike u dječjem vrtiću „Ciciban“, Otočac* izradila sama uz pomoć navedene literature u akademskoj godini 2019./2020.

Klara Kostelac
